

Door het verkeerd begrijpen van uitlatingen van een leerling heeft men op school gedacht dat hij thuis werd mishandeld. Er is melding gedaan bij Bureau Jeugdzorg. Toen de vader van de leerling overleg wilde voeren over wat er gedaan was, werd er terughoudend gereageerd.

06/07 Z-10, Klachtencommissie voor het katholiek onderwijs, 15 december 2006

De klacht is afkomstig van de heer A, vader van de minderjarige B, gewezen leerling van de basisschool X. Zij is gericht tegen de heer K, de dames L en M, respectievelijk als directeur, als docente in het schooljaar 2005/2006 en als remedial teacher en vertrouwenspersoon van School X verbonden.

Inhoud van de klacht

B is door zijn visuele handicap een rugzakleerling. Hij heeft daardoor als leerling van het reguliere basisonderwijs recht op extra begeleiding.

In november 2005 werd op School X door mevrouw L, de remedial teacher aan alle rugzakleerlingen in het kader van de aanpak van kindermishandeling gevraagd hoe het in de thuissituatie was.

Uit de antwoorden die B gaf, heeft mevrouw L de conclusie getrokken dat B thuis het slachtoffer was van kindermishandeling. B had namelijk gezegd dat hij weleens een tik kreeg thuis.

Toen klager van B had begrepen dat er zorgen waren gerezen naar aanleiding van uitlatingen over diens thuissituatie, heeft hij zich tot de school gewend. Daar weigerde men echter aan te geven waarover men zich dan wel bezorgd maakte. Wel deelde men hem mede dat er een week daarna een gesprek met hem gepland was.

Tijdens dat gesprek, dat op 1 december 2005 plaatsvond, waarbij naast drie functionarissen van de school ook de schoolarts aanwezig was, werd duidelijk dat op School X werd gedacht dat B het slachtoffer was van kindermishandeling thuis. Een bevestiging van die indruk vond men in het timide gedrag van B op school.

Klager was het met deze gevolgtrekking in het geheel niet eens. Voor zover antwoorden van B tot vermoedens tot mishandeling aanleiding zouden geven, vond dat zijn oorzaak in de suggestieve vraagstelling van mevrouw L. Het gedrag van B van destijds schrijft klager toe aan zijn verlegenheid, gecombineerd met zijn wil om het erg goed te doen op school. Dat heeft met name in het schooljaar 2005/2006 een spanning veroorzaakt die soms huilen in de klas tengevolge heeft gehad. B voelde zich in de klas duidelijk niet op zijn gemak.

Na het gesprek van november zijn er op aandringen van de school nog twee gesprekken gevoerd. Klager heeft voorafgaande daaraan aan de schoolarts gevraagd of er nog reden was voor een vervolggesprek. Volgens de schoolarts was dat niet noodzakelijk. Naar klagers indruk vonden de vervolggesprekken volgens de school hun noodzaak daarin dat hij, noch zijn echtgenote, wilde toegeven dat er begeleiding bij hen thuis noodzakelijk was.

De gesprekken gaven steeds meer een herhaling van zetten te zien. Toen klager en zijn echtgenote geen nieuwe gesprekken meer wensten, hebben zij erop aangedrongen de remedial teaching voor B voorlopig stop te zetten.

Een reden voor dat besluit was gelegen in het feit dat de nariigheid waarmee klager en zijn gezin werden geconfronteerd, haar oorzaak vond in de actie van de remedial teacher.

De reactie van de school op het besluit om de remedial teaching te stoppen was het doen van een zorgmelding bij Bureau Jeugdzorg. De handelwijze van de school heeft klager en zijn echtgenote ertoe gebracht om voor hun kinderen een andere basisschool te kiezen. Sinds 1 augustus 2006 zijn zij bij een andere basisschool ingeschreven.

Beoordeling door de Commissie:

B was in november 2005 zeven jaren oud. B is door zijn visuele handicap geïndiceerd om met extra begeleiding (rugzak) aan het reguliere basisonderwijs deel te nemen.

De begeleiding van zogenaamde rugzakleerlingen beperkt zich op School X niet tot de cognitieve aspecten van de schoolontwikkeling, maar bestrijkt ook het sociaal- emotioneel gebeuren.

In het kader van de sociaal- emotionele begeleiding heeft mevrouw L, de remedial teacher, regelmatig begeleidingsgesprekken gevoerd met B. Tijdens één van die gesprekken in

november 2005, werd zij geconfronteerd met uitspraken van B die haar zorgen baarden. Zij bespeurde tekenen die erop konden wijzen dat B thuis het slachtoffer was van mishandeling. Zij heeft de schooldirecteur, de heer K, van haar bezorgdheid in kennis gesteld. Deze heeft vervolgens de schoolarts ingelicht. Een en ander heeft ertoe geleid dat er een gesprek is georganiseerd, waaraan naast B's ouders ook de schoolarts en de intern begeleider deel zouden nemen.

In dat gesprek, dat op 1 december 2005 werd gevoerd, is van schoolzijde getracht bespreekbaar te maken wat men als zorgwekkend zag in B's thuissituatie. Er is toen van schoolzijde geopperd dat er begeleiding thuis zou moeten komen.

Op 12 december 2005 is er opnieuw een gesprek op school geweest met daarbij aanwezig B's vader.

In januari 2006 is er wederom een gesprek gevoerd. Van B's ouders was de moeder daarbij aanwezig.

Van schoolzijde is toen aangedrongen op gezinsbegeleiding. De echtgenote van klager bestreed de noodzaak daartoe. Het gesprek eindigde niet in eensgezindheid.

Nadien zijn er geen gesprekken meer gevoerd op school.

Klager en zijn echtgenote hebben daarna te kennen gegeven de remedial teaching te willen beëindigen. Zij hadden in de remedial teacher geen vertrouwen meer, nu zij in haar optreden de oorzaak zagen van de moeilijkheden die zij op school ondervonden.

De school zag, nu zij niet meer in staat was extra sociaal- emotionele hulp te bieden aan B, reden om een melding te doen bij Bureau Jeugdzorg. Dat heeft zij in maart 2006 gedaan.

Vooraf heeft zij advies ingewonnen bij het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling.

Blijkens een bericht van het Bureau Jeugdzorg is op 8 juni 2006 besloten na een enkel bezoek aan het gezin de werkzaamheden in het gezin van klager af te sluiten.

Inmiddels is B, evenals zijn oudere broer, sinds augustus 2006 bij een andere school ingeschreven. De wijze waarop klager en zijn echtgenote zijn behandeld, heeft hun het vertrouwen in School X ontnomen.

Het is ter beoordeling van de Commissie, of de aangeklaagden, ieder in diens eigen rol, zijn opgetreden met de zorgvuldigheid die van onderwijsfunctionarissen verwacht mag worden.

Voor wat betreft het optreden van mevrouw L, de remedial teacher, is de Commissie niet gebleken dat zij in haar vraagstelling aan B op een andere wijze te werk is gegaan dan ten opzichte van de overige kinderen die bijzondere begeleiding behoeven.

In haar beleving heeft zij op grond van wat B op haar vragen heeft geantwoord kunnen aannemen dat er mogelijk iets ernstigs met hem aan de hand kon zijn. Dat zij daarbij de mogelijkheid van mishandeling thuis niet uitsloot, valt haar niet euvel te duiden. Bezorgdheid voor het welzijn van B stond bij haar voorop.

Toen mevrouw L reden had om aan te nemen dat er actie ondernomen moest worden, heeft zij gehandeld zoals het "protocol bij een vermoeden van huiselijk geweld" aangeeft. Zij heeft de heer K, de schooldirecteur, van haar verontrusting in kennis gesteld.

In het door mevrouw L nemen van initiatief tot handelen ziet de Commissie, gegeven de vereiste alertheid op wat voor kinderen bedreigend is, niets afkeurenswaardigs.

Voor zover de klacht doelt op het initiatief dat mevrouw L heeft genomen, verklaart de Commissie die ongegrond.

Waar de klacht zich richt tegen wat er na de melding aan de heer K is geschied, is de Commissie van oordeel dat in eerste instantie in de communicatie met klagers datgene is gedaan wat een van school in vergelijkbare omstandigheden verwacht mocht worden.

Klagers zijn met de nodige prudentie benaderd om datgene wat er aan vermoedens was gerezen, bespreekbaar te maken. In het eerste gesprek was ook voorzien in ondersteuning door de schoolarts.

Dat klager en zijn echtgenote – zoals door klager gesteld- met zoveel woorden beschuldigd zijn van kindermishandeling, is de Commissie niet gebleken. Er zijn namens de school slechts veronderstellingen geuit.

Op het punt van het beschuldigen van kindermishandeling verklaart de Commissie de klacht dan ook ongegrond.

De Commissie plaatst wel de nodige vraagtekens bij het in de gevoerde gesprekken aan de orde stellen van begeleiding in het gezin van klager. Toen van schoolzijde op begeleiding thuis werd aangedrongen, had zij niet meer aanwijzingen voor kindermishandeling dan wat de antwoorden van B aan mevrouw L aan vermoedens had opgeleverd. De basis voor wat School X tegen klager en diens echtgenote kon inbrengen was wel zeer smal, zeker gelet op de zeer jeugdige leeftijd van B en het feit dat achteraf niet kan worden vastgesteld welke vragen zijn gesteld en op welke wijze de vraagstelling heeft plaatsgevonden.

Wat er voordien over B aan dossier was gevormd, gaf tot dan toe namelijk geen aanleiding om aan te nemen dat er thuis mogelijk sprake was van kindermishandeling.

Hoewel de klacht niet uitdrukkelijk doelt op de inhoud van de met de ouders gevoerde gesprekken, oordeelt de Commissie dat het bij klager en zijn echtgenote aandringen op begeleiding thuis een te vergaand middel is geweest. Begeleiding thuis door een externe instantie en daarmee het herhaaldelijk aandringen daarop door de school konden door klager als nodeloos stigmatiserend worden opgevat.

Rest het onderdeel van de klacht dat de schooldirecteur, de heer K, zonder klager daarvan vooraf op de hoogte te stellen en hem daarmee de mogelijkheid van weerwoord te bieden een melding heeft gedaan bij Bureau Jeugdzorg.

Wanneer Jeugdzorg zich met gezinssituaties gaat bezighouden, moet er sprake zijn van een kind rakend ouderlijk wangedrag, in ieder geval van ernstig ouderlijk tekortschieten. Daarvan is uit wat er aan verweer is gevoerd, niet gebleken.

Klager heeft de gedane melding dan ook op kunnen vatten als een ernstige maatschappelijke diskwalificatie. De Commissie beschouwt daarom de melding als die aan Bureau Jeugdzorg is gedaan als een te zwaar middel, temeer daar, zoals door de heer K ter zitting aangegeven, ook volstaan had kunnen worden met een minder ingrijpende maatregel.

Zo had aan klager gemeld kunnen worden dat een melding bij Bureau Jeugdzorg werd overwogen. Dat had hem de mogelijkheid van verweer geboden of tot het zelf inschakelen van deskundigen.

Dat de melding bij Bureau Jeugdzorg een te vergaand middel is geweest blijkt ook daaruit dat op blijkens een schriftelijke mededeling van die instelling het dossier dat naar aanleiding van de melding is gevormd reeds korte tijd na de melding en kennelijk zonder diepgaand onderzoek op 8 juni 2006 is gesloten. Kennelijk vond men geen reden om met het gezin van klager verder te gaan.

Waar de klacht doelt op de melding bij Bureau Jeugdzorg, acht de Commissie die gegrond.

Aanbeveling:

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan erop toe te zien dat, als er reden is ernstige problematiek in thuisituaties te veronderstellen, slechts middelen worden ingezet waarvan de school de draagwijdte kan overzien en dat bij voorkeur na raadpleging van terzake deskundigen.

Wat zeker niet moet gebeuren is nalaten alert te zijn op ernstige, voor een kind bedreigende situaties, zoals zou kunnen worden afgeleid uit een ter zitting door een der aangeklaagden gedane uitlating.